

ג'ליון ט'

חודש שבט

תהא שנת פקודיך דרשתי

פלאות עדרותיך

אמרות טהורות מהגה"ח רבי יצחק פייוויש גינזבורג שליט"א

תקון האכילה בחודש שבט

ואילו הצדיק, אשר אינו מרעיב את עצמו ואף לא מפריז באכילה גסה, יכול לאכול באצילות ובקדושה, ולברך "על אכילת מזון שאתה זן ומפרנס אותנו תמיד".

שתי מדרגות באכילה

כאשר רצון ה' (והנשמה, שהיא "חלק אלוך ממעל ממש") הוא הקובע והשולט אצל האדם גם בעניניו הגשמיים, בפניה מתוקנת לצרכי הגוף בקדושה, נשאלת השאלה – מהו היחס לגוף? האם כדבר המפריע אשר יש לספק את צרכיו בדוחק, בדיעבד, או שמא כאמצעי לעבוד את ה' בטהרה בזה העולם?...

חז"ל הנחנו שתי דרכים בזאת: האחת, "כל מעשיך יהיו לשם שמים". היינו, על כל אכילה, ואפילו אכילת עראי, להיות מכוונת כסיוע לנשמה לקיים את עבודתה ומעשיה הטובים. כל החיים בזה העולם, הכל הוא אמצעי לתכלית הטובה של עבודת ה' ע"י חלק הנשמה. כך אומר הרמב"ם בהלכות דעות¹: "הואיל והיות הגוף בריא ושלם מדרכי ה' הוא, שהרי אי אפשר שיבין או ידע דבר מידיעת הבורא והוא חולה." וכן כתב: "המנהיג עצמו על פי הרפואה, ישים על לבו שיהיה גופו שלם וחזק, כדי שתהיה נפשו ישרה לדעת את ה', שאי אפשר שיבין ויסתכל בחכמות והוא רעב וחולה. נמצא, המהלך בדרך זו

בכך שהוא אוכל, לא מנסה להסתיר ולהעלים את האכילה. אדרבה, אצל הצדיק האכילה עצמה היא חלק מעבודת ה' (וכידוע שאצל הרבה מצדיקי החסידות יש ענין גדול בעריכת שולחן, בחלוקת שיריים וכדו', אלא שאדמו"רי ליובאוויטש לא נהגו בכך).

"כל היושב בתענית נקרא חוטא". ה' רוצה את האכילה של בניו היהודים. כך יש להתייחס לאכילה בצורה מתוקנת: יש אכילה של מצוה ממש, שמברכים עליה "אשר קדשנו במצותיו וצונו", בתדירות רבה ישנה 'סעודת מצוה' אשר בה מתקדשת האכילה, וכן בכל אכילה או שתיה מברכים אנו את ה' על בריאתו לפני האכילה ולאחריה.

מעיקרי היהדות, כי הקדושה אינה בדחיה מולטת של העולם-הזה ובפרישה מהגשמיות, כי אם בעיסוק נכון בעולם, ללא טביעה בטבע, אלא בהעלאתו וקידושו. לצום זו לא עבודה קשה, ואף לא עבודה מקודשת. מבחן הקשר התמידי לאלקות אינו בצום אלא באכילה – האם האדם אוכל כבהמה ונשלט על ידי האוכל, או ששולט על האכל – כפי שמסופר על הרה"ק מרוז'ין זיע"א, שלא היה מתכופף לאוכל אפילו כמלא נימא, אלא מעלה אותו אליו.

על כן, "צדיק אוכל לשבע נפשו ובטן רשעים תחסר", שהרי הרשע אינו יכול להנות באמת מן האכילה, כי תאות האכילה תובעת עוד ועוד, ללא הגבלה, אותו אליו.

במדרגת הצדיק ישנה מורכבות הנוגעת לכל יהודי: מצד אחד, צדיק הוא כינוי ותואר ליהודי מיוחד ונעלה משאר בני אדם, כמו שכתוב "ראה הקב"ה שצדיקים מועטים, עמד ושתלן בכל דור ודור"². ומצד שני, אומר הנביא, "וְעַמּוֹךְ כָּלֵם צְדִיקִים, לְעוֹלָם יִרְשׁוּ אָרֶץ נֶצֶר מְטָעֵי מַעֲשֵׂה יְדֵי לְהַתְפָּאֵר"³. אלא שבקרב כל יהודי טמונה מדרגת הצדיק, ולכל אחד יכולה להיות 'נגיעה' כלשהי במדרגת הצדיק.

החוש המיוחד לחדש שבט הוא חוש האכילה ('לעיטה'). החדש שבט נברא באות צדי"ק – רמז לפסוק "צדיק אוכל לשבע נפשו, ובטן רשעים תחסר"⁴. השבט המיוחד לחדש שבט הוא אשר, שאותו מברך יעקב אבינו "מאשר שמנה לחמו, והוא יתן מעדני מלך"⁵. אם כן, הסגולה של חדש שבט היא שכל יהודי ירגיש במוחש את מדרגת הצדיק שלו (על ידי התקשרות לצדיקי אמת בחדש הצדי"ק), להיות 'צדיק' בחיי היום-יום שלו, גם באכילתו ובכל מעשיו.

אכילת הצדיק וקידוש הטבע

העניין הראשון שיש לדעת ולהכיר באכילת הצדיק הוא, שהאכילה איננה דבר רע ומאוס, ח"ו. הצדיק לא מתבייש

(א) יומא לח, ב.

(ב) ישעיה ס, כא.

(ג) ע"פ ספר יצירה

(ד) משלי יג, כה.

(ה) בראשית מט, כ.

(ז) תניא פרק ב

(ח) אבות ב, יב.

(ט) הלכות דעות ד, א.

(י) הלכות דעות ג, ג.

(1) תענית, יא. וראה רמב"ם הלכות דעות, ג, א.

כל ימיו, עובד את ה' תמיד. זוהי הדרך המתאימה ליהודי פשוט, הבינוני בלשון התנאי קדישא, הנלחם ומתאמץ כל ימיו. מכיון שעדיין לא התפטר מיצרו הרע, על הבינוני קשה לאכול אכילה שכולה אלקות, ועל כן עליו להשתמש באכילה כאמצעי למטרת חייו – עבודת ה'.

אולם, ישנה דרגה גבוהה מזאת, והיא דרכו של הצדיק. הצדיק, בשל היותו מנותק מגופו הגשמי ומזוהה עם נשמתו האלקית, רואה את גופו כחיצוני לו לגמרי, ומבין כי בדיוק כשם שהוא גומל חסד עם יהודי אחר, עליו לגמול חסד גם עם גופו ולחיות אותו, כי זה הוא רצון ה' ממנו. בדיוק כמו שהצדיק מאכיל בגמילות חסד את ילדיו או כל יהודי רעב – הוא מטפל גם בגופו, במסירות לרצון ה'. אומר המדרש על הלל הזקן, כי בשעה שהלך לסעוד היה אומר כי הוא הולך לגמול חסד עם העלובה והעניה¹. בדרך זו, דרך הצדיקים, אני לא משתמש בגוף שלי כאמצעי לקיים את רצון ה', אלא רואה את הגוף מנקודת מבט חיצונית, וממילא מטפל בו אך ורק כי זהו רצון ה', ללא שום נגיעה גשמית.

מחלוקת הלל ושמואי – צדיק ובינוני

במחלוקת זו חולקים, בעומק, התנאים הקדושים הלל ושמואי²: "אמרו עליו על שמאי הזקן כל ימיו היה אוכל לכבוד שבת. מצא בהמה נאה, אומר זו לשבת. מצא אחרת נאה הימנה, מניח את השניה ואוכל את הראשונה. אבל הלל הזקן מדה

יא) בניגוד לכל יהודי, אשר חי בקריעה – איפה יהיה מונח יותר, בנשמה או בגוף, הצדיק חי את חייו ללא הסתירה הזו. כל כולו הנשמה, והוא רואה את הגוף מנקודת מבטה של הנשמה, ללא שום הזדהות עם הגוף ותאוותיו.

יב) ויק"ר לד, ג. וכביאור בתניא פרק כט.
יג) ולהעיר, כי דווקא הלל הזקן, בשל הזדהותו המובהקת והמוחלטת עם נפשו האלקית, יכול לומר "אם אני כאן הכול כאן" (סוכה נג, א), ולהתכוון לשכינה הקדושה הנקראת אני (והרמז, אני הלל עולה בגימטריא ענו). וכן הלל הוא האומר "אם אין אני לי (אם אין אני האלקי דואג לגופו ולגשמיותו) מי לי". הלל הוא לשון אור, כפסוק "בהלו נרו", והיינו שהוא מאיר את הגוף, הנראה לעין חשוך ומרוחק מקדושה, באור האלקי החודר לכל פינה.

יד) ביצה טז, א.

אחרת היתה לו, שכל מעשיו לשם שמים שנאמר "ברוך ה' יום יום".

כאן ישנה מחלוקת כפולה: א – כיצד מתכוונים לשבת (לגאולה, הנקראת 'שבת הגדול', 'יום שכולו שבת'), ב – כיצד אוכלים בימות החול. שמאי הזקן, אוכל כל השבוע רק כהכנה לשבת – שהרי הוא אוכל בהמה במהלך ימות החול, רק על מנת שהבהמה היפה יותר תשאר לשבת. דרך זו מתאימה לשיטה הראשונה שהסברנו, כי האכילה ושימור הגוף הגשמי הוא רק על מנת לשמרו ולהכשירו לעבודת ה'. הלל הזקן, לעומת זאת, היה בטוח בה' יתברך שיזמין לו בהמה נאה למאכל שבת קדש, ובכל זאת היה אוכל כל השבוע "לשם שמים", מפני שגם אכילת החולין שלו היתה עבורו כמצוה בפני עצמה³. הפסוק אותו מביא הלל כתימוכין למעשהו הוא "ברוך ה' יום יום"⁴ – בכל יום ישנה ברכה ותכלית בפני עצמה, ולא רק כהכנה לשלב הבא. כלומר – האכילה, גם בפני עצמה, היא מצוה ומטרה, ולא רק כאמצעי, כנ"ל.

בכל המחלוקת בין הלל לשמואי, הלכה כבית הלל. אך דוקא במחלוקת זו, הלכה כבית שמאי⁵. לא רק מפני שמדת הבטחון העזה של הלל אינה מתאימה לעבודת כל אדם, "הרבה עשו כרשב"י ולא עלתה בידם"⁶, אלא גם מצד יחסו של הלל לאכילה. הלל הזקן הוא צדיק גמור, ועל כן רואה הוא את התכלית השלמה גם באכילת יום חול. אך על ההדרכה לכל אדם להיות מכוונת למדרגת הבינוני, היחס כאמצעי – הנהגתו של שמאי הזקן, כפי שהוסבר. הבינוני מתמודד ובוחר כל הזמן בין הנשמה לגוף למי מהם ליתן את הממשלה, וקשה לו לאכול ללא שום סיג של תאות אכילה. אכילתו אינה כהדרכת הלל הזקן שהאכילה היא באופן של 'תכלית', והדרך הרגילה להעלות את אכילת החולין היא בהיותה אמצעי והכנה

טו) כפירוש הרב המגיד ממעזריטש, תורה אור, תנ"ו. וראה כיוצא בזה – כתנות פסים (להרה"ק בעל התולדות) פרשת בהר. סידורו של שבת, דרוש רביעי פ"א. פרי צדיק לט"ו בשבט, אות ב. העמק דבר לדברים, ה, יב. ובכ"מ.

טז) תהלים סח, כ.

יז) דרכי משה ובית חדש על הטור או"ח סימן רמ"ב, בשם אור זרוע. שו"ע אדה"ז שם סעיף י.

יח) ברכות לה, ב.

לאכילת השבת, בדומה להדרכת הרמב"ם לאכול כדי להיות חזק לעבודת ה'.

הניצוץ במאכל

ועדיין היינו יכולים לחשוב כי הצדיק גומל חסד עם גופו לחינם, ועבודת ה' שלו לא רואה מכך כל תועלת. אך אין זה נכון: לא לחינם נבראנו כבני אדם עם גוף וצרכים, ולא כמלאכים חסרי רצון, תאוה או גוף. הגוף נותן לנשמה משהו שהוא נוסף שהיא אינה יכולה להשיגו לבדה. בקבלה ובחסידות מבואר, כי במאכלים חבויים נצוצות קדושים, חיות אלקית מיוחדת שאינה נמצאת במקומות אחרים. רק הגוף, באכילה קדושה וטהורה, מסוגל להוציא את הנצוצות הללו ולהעלותם אל הקדושה, ולהזין בכך את הנשמה בחיות אלקית.

הפסוק אומר "לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי הוי' יחיה האדם" – "מוצא פי הוי'" הוא הניצוץ האלוקי שבלחם, כאשר המקור של אותו ניצוץ גבוה יותר מהמקור הגלוי של הנשמה (הניצוץ מגיע מ"עולם התווה" שלפני ומעל "עולם התיקון" בקבלה).

יה"ר שנזכה, עם כל בית ישראל, לזכות להתקשר לצדיקים אמתיים ולראות את העולם הזה מנקודת מבטו של ה' – כמו שפירש אור שבעת הימים הבעש"ט הקדוש נ"ע על הפסוק "ותמונת הוי' יביט" – לראות את העולם איך שה' מסתכל עליו, לראות את התמונה שה' רואה, אכ"ר.

הגליון מוקדש
לזכות ולרפואת הילד
הרך והטהור
אברהם חיים שיחי'
בן אביטל רביבו.
שיזכה להיות בריא
וחזק, חסיד ירא שמים
ולמדן, אכ"ר

עץ פרי

שפ"ד עמודים – יצא לאור בשנת ה'תשע"ג

בספר נידונות סוגיות רבות ומגוונות, שבעליתן על שולחן מלכים נתוספו לחלק הנגלה הקבלות רבות והתבוננויות עמוקות בקבלה וחסידות, המתובלות במושגים וברמזים. החל מ"תיקון כלים ביום טוב" ו"אור וחום בשריפת העצים", דרך "הלכה ואין מורין כן" ו"השבת אבידה לנכרי", וכלה ב"מצות כיסוי הדם" ו"מחית זכר עמלק".

מחידושו המופלאים ביותר של רבינו שליט"א הוא לימוד פנימיות ההלכה. בפשטות, נהוגה הפרדת תורת הנגלה מתורת הנסתר: לכל אחד צורות מחשבה, שפה וכללים שונים. אך באמת, "תורת הוי' תמימה" – התורה היא אחת, ובה פרד"ס אחד גדול ורחב ידים – פשט, רמז, דרש וסוד המתאימים ומתחברים זה לזה בצורה נפלאה. הספר "עץ פרי" לא עוסק רק בקבלה וחסידות או רק בנגלה, אלא גם בזה וגם בזה, באיחוד נפלא ומרתק.

במאמר "מצות כיסוי הדם", לדוגמא, נידונות (בפרק א) טעמי המצוה במפרשים – מהפסוקים ומפרשי הפשט, דרך הפוסקים, הראשונים והאחרונים, ועד לגדולי החסידות. בפרק ב, "תקון הדמיון ע"י כיסוי הדם", בהקבלה מרתקת של העפר לשפלות והדם לדמיון – נידונות בפנימיות ובחסידות סוגיות בעבודת ה'. הנחת העפר (עצלות וחוסר חיות) על הדם (הדמיון והאורות הפוריים – אך בתהו) ואכילת הבשר בתיקון (המזכיר את חטא אדם הראשון, בעקבותיו הוצרך האדם לאכול בשר), הופכים במבנה מרתק להקבלות הדינים המעשיים לסוגיות קבליות. על דם הבהמה (הגסה אך 'קרבה לגבוה') שאינו חייב בכיסוי (ע"פ דברי הרבי מקאמארנא על בשר בהמה), על תיקון הדם ('כח המדמה', דמיון) בעפר (שפלות, מדת אברהם אבינו האומר "ואני עפר ואפר"), על עפר גס המחוסר כתישה – הרומז לשפלות פסולה, ועוד ועוד...

"עֵץ פְּרִי עֲשֵׂה פְּרִי לְמִינוֹ" – שיהא טעם העץ כטעם הפרי (רש"י ע"פ המדרש). התורה היא "עץ חיים", הכוללת גזע, עץ, גופא דאורייתא, ופרי מתוק – "טעמי תורה", סתרי התורה ופנימיותה – הקבלה והחסידות. חטאה הארץ, וטעם העץ אינו כטעם הפרי – ונתקיים "הן אני עץ יבש", וקשה להרגיש בה את טעמיה ומתיקותה – "טעמו וראו כי טוב הוי'" – עלינו בדורנו 'לטעום' מתורת משית, כהכנה ל'סעודה הגדולה' דאורייתא, ולכן בעלי הסוד עוסקים רבות בענין החיבור בין הנגלה לנסתר.

יתן ה' יתברך, שמתוך יעוד והגשמת תורתו של משיח, "תורה חדשה מאתי תצא" ב"טעם העץ כטעם הפרי" בתמימות התורה, יבא משיח צדקנו במהרה, אכי"ר!

הספר מורכב ממאמרים מגוונים, שכולם חיבור הנגלה והנסתר. בתחילה מובאת הסוגיה לפרטיה על פי נגלה, ובהמשך – את הביאור על פי פנימיות. תועלת הספר היא כפולה – הן בלימוד התכן העשיר עצמו, והן ברכישת שיטת הלימוד המיוחדת, של התבוננות עמוקה לא רק בחלק הנגלה דתורה אלא עמוק הרבה יותר, אל מעמקי הקבלה והחסידות.

להזמנת כל ספרי רבינו שליט"א
טל' 052-897-9067 או 058-672-9270

דברי פי חכם חזן

אוצר קצר – מתוך דברי רבינו שליט"א

וכל הזמן רוצה לאכול עוד ומרגיש חסר, כמו שכתוב "ובטן רשעים תחסר". באכילה הנשמה גומלת חסד עם הגוף ומזינה אותו, וגם הגוף מזין את הנשמה, בגילוי והעלאת הניצוצות הקדושים הטמונים באוכל.

החוש של חודש שבט הוא חוש האכילה והטעם, והשבט שלו הוא שבט אשר – "מאשר שמנה לחמו, והוא יתן מעדני מלך". האות של החודש היא האות צ. הפסוק המתאים לכך הוא "צדיק אוכל לשובע נפשו", דווקא הצדיק הוא זה שאוכל לשובע ומתענג מהאוכל, אינו מרעיב עצמו ומאידך אינו מפריז באכילתו. לעומתו ניצב הרשע – שאוכל אכילה גסה

שלמות המתיקות – משולם זוסיל

הרה"ק רבי זושא זיע"א נולד בשנת ה'ת"צ לאביו רבי אליעזר ליפא, והיה הבכור מבין אחיו. ישנן גרסאות רבות לסיפור לידתו ולידת אחיו רבי אלימלך. לרבו, הרב המגיד הגדול ממעזריטש זיע"א, התקרב במהלך שנות הגלות שערך יחד עם אחיו, ונעשה מהבולטים שבתלמידיו. קשר אישי נרקם בינו ובין הרה"ק רבי שניאור זלמן מליאדי, זיע"א, שכינה אותו "שר התורה", וביקש ממנו הסכמה לספר התניא – אף על פי שרבי זושא השתדל להיראות כאדם פשוט. נפטר באניפולי בב' בשבט התק"ס, ועל מצבתו נכתב: "פה נטמן הקדוש... עובד אלוקים באהבה והשמחה ביסורים, ורבים השיב מעוון".

עם כל זאת, רבי זושא ידע היטב מה פירושו של ייסורים. ויעיד ה"מי שברך" המיוחד, שנהג לערוך בבית הכנסת שלו בראש השנה: בכל שנה, לאחר שבירך את כל חסידיו, היה מברך את עצמו שיזכה לקבל את כל הייסורים האמורים לבוא על כלל ישראל. כאשר הקהל המבועת שתק, לא הרפה עד שכולם ענו אמן על ברכתו זו...

בדומה לכך, סיפר הרבי הרי"צ: פעם ישבו תלמידי המגיד, כולם צדיקים בעלי רוח הקדש, ותוך כדי שהתוועדו חזו תקופה קשה ביותר, שתבוא בקרוב. תקופה שתדרוש מיהודים, למגדול ועד קטן, מסירות נפש בפועל ממש, ויהיה עת צרה ליעקב. יושב בצד ומקשיב הרבי ר' זושא, ואומר – כדרכו בקדש – בגוף שלישי: "און זושא זאגט, זושא וויל ניט מסירות נפש אויף תורה ומצוות, זושא וויל מקיים תורה ומצוות בריש גלי" (וזושא אומר: זושא לא רוצה מסירות נפש על תורה ומצוות, זושא רוצה לקיים תורה ומצוות בריש גלי). בזה נחתמה ההתוועדות.

ואמר הרבי הרי"צ, כי מכח דברי רבי זושא נדחתה התקופה הקשה לשנים רבות ואף כשבאה לבסוף, באה בעצמה פחותה בהרבה. מתקבל מאוד על הדעת, שכוונת הרבי הרי"צ הייתה לתקופתו שלו – תקופת השואה והשלטון הקומניסטי. מפחיד לחשוב מה גרוע מזה...

כבסיפורים רבים אודותיו, מורגשת היטב גם כאן נטיית רבי זושא לדבר בשם יהודים אחרים, ואף בשם עם ישראל כולו. התורה והמצוות, לדידו של רבי זושא, הם עונג צרוף ותו לא – ועל תענוג, אין צורך להתאמץ כל כך...

הצורך ברבי מנחם מענדל מויטבסק, ידבק במדותיו של רבי יהודה לייב מאניפולי וילמד מענוותו של רבי זושא. אולם רבי זושא אינו מצוין כאן רק בענווה. לאחר שמשבח את חכמתו של רבי שניאור זלמן מליאדי, חוזר פתאום לדון ברבי זושא ומורה לבנו: "אל תסרב [תפציר] בתלמידי ר' זושא להיות רועה צאן קדשים [להיות רבי לחסידים], כי הקדוש הזה כבר עלה למעלה מזה הדרך". דרכו של רבי זושא, בגינה אין הוא שייך להנהגת עדה, היא "למעלה מזה הדרך" בה צועד רבי שניאור זלמן בחכמתו, שכן היא שייכת לספירת הכתר שלמעלה מחב"ד.

בכך טמון קצה חוט להבנת דרכו המיוחדת של רבי זושא, דרכה של ספירת הכתר. חיצוניותה – רצונו העז של הבורא בעולמו, ופנימיותה – התענוג המושלם שהוא מפיק ממנו, ואף יותר מכך, התענוג הפשוט מעצם קיומו. על כך נאמר בזוהר "לית שמאלא בהאי עתיקא, כולא ימינא". באותו מקום עמוק, השמאל, קו הדין והצמצום, לא מורגש כלל כקשה ומגביל. כך נתאווה הקדוש ברוך הוא, ואם כן אין בכך רע.

כאשר אנו חווים קושי הנכפה עלינו מבחוץ, לרוב אנו מתנחמים (או מנסים להתנחם...) בכך שזהו רצון הבורא, שבוודאי מכוון לטוב בסופו של דבר. אך רבי זושא חווה את קשייו כחלק מהתענוג של ה', ומכיר בכך שהעולם כולו על קשייו ובעיותיו, נברא ממנו. התענוג טוב תמיד, ומכוחו מתענג רבי זושא על כל רגע בחייו. שמו, משולם זוסיל, אף עולה בגימטריא תענוג.

פעם בא אל המגיד תלמיד חכם אחד, ושאל אותו מה הפירוש במאמר חז"ל: "כשם שחייב לברך על הטובה כך חייב לברך על הרעה", והגמרא מסבירה "לקבולי בשמחה". שאל אותו ת"ח את הרב המגיד – היתכן? איך יכול להיות כזה דבר? ענה לו המגיד: לך לרבי זושא תלמידי ושאל אותו. הלך אותו הת"ח לרבי זושא ושאל אותו. כששמע רבי זושא את השאלה התפלא מאד – איני מבין מדוע שלח אותך הרבי אלי, הרי אני בכלל לא מבין את הדבר הזה, "לברך על הרעה". איני יודע מהי רעה...

מה חידש רבי זושא ללמדן? אם נראה היה כי קשה לברך על הרעה, הרי שלאחר תשובה כזו הדבר נראה בלתי אפשרי... אלא שרבי זושא בתמימותו מראה דוגמה חיה לכך, וכשהוא אומר זאת, הכל מבינים.

כשם שעל הקדוש ברוך הוא נאמר "לא יגורך רע", כך ניתן לומר גם על רבי זושא. רע לא גר בו, ועל כן אין הוא גרפוחד מהרע.

שמו המלא של הרה"ק, כפי שנהג הוא עצמו לכתבו, הוא משולם זוסיל. משמעות השם זוסיל (זושא) היא 'מתוק', ושמו, אם כך, מתפרש כ'מתיקות מושלמת'... אדם המתנהג ברוע מייחס זאת לסביבתו, לנסיבות חייו, ולבסוף, במודע או שלא, מאשים אף את הבורא בסבלו. אדם כרבי זושא, המלא כולו בטוב, לא רואה רע במציאות החיצונית. מניין הוא שואב את המתיקות הזו?

בצוואתו, מורה המגיד ממעזריטש לבנו, רבי אברהם המלאך, כי ייוועץ בעת